

Titel: Opfinderrådgivningen - indsats for fremme af kommercialisering af private opfindelser

1. Kort introduktion

Opfinderrådgivningen ved Teknologisk Institut er en central aktør i det danske erhvervsfremme- og innovationssystem. Institutet har løbende udviklet ordningen gennem dialog med opfindere og aktører for at nå frem til en rådgivning, der i dag skaber højst mulig værdi for samfundet i form af understøttelse af opfindere i deres ideudvikling samt styrkelse af virksomhedernes konkurrenceevne gennem licensformidling af nye opfindelser. Ordningen tilbyder en landsdækkende rådgivning, understøttet af digitale løsninger, screening af alle indkomne idéer, rådgivning i forhold til grøn omstilling, basistrådgivning om IPR, markedsforståelse og tekniske aspekter til fremstilling af prototyper. Arbejdet med at fremme opfinderkulturen retter sig mod målgrupper med højt potentiale for succes med opfindelser og licensering. Med over 50 års arbejde og udvikling af Opfinderrådgivningen har Institutet med stor passion bidraget til at skabe vækst og arbejdspladser i danske virksomheder gennem kommercialisering af opfindelser. Der er ingen tvivl om, at der i fremtiden fortsat vil være høj værdi at finde i private opfinderes idéer, både for virksomheder og i relation til de store samfundsudfordringer.

2. Markeds- og samfundsbehov

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse¹ fremhæver efterspørgslen på ny innovation til særligt små og mellemstore virksomheder (SMV'er) samt udvikling af løsninger til den grønne omstilling. Rapporterne viser, at nye ideer og opfindelser er en vigtig kilde til iværksætteri og nye forretningsmuligheder. Samtidig fastslås det, at der er et fald i forsknings- og udviklingsaktiviteter hos danske virksomheder og foreslår, at disse fremmes med ordninger, puljer og bedre rammebetingelser for ny innovation og opfindelser. Med stigende krav til innovation og bæredygtig omstilling kan især SMV'er drage fordel af danskernes opfindsomhed. Opfinderrådgivningen er rettet mod private opfindere, der genererer idéer uden for en ansættelsesrelation. Det er de færreste borgere, der besidder de nødvendige kompetencer til at realisere deres idéer. Der er brug for assistance, der

1. Tilbyder uafhængig rådgivning til private opfindere efter devisen "hjælp-til-selvhjælp", bidrager til modning og kommercialisering af idéer og opfindelser
2. Oplyser om muligheder for beskyttelse af idéer (patent, designregistrering osv.)
3. Faciliterer indgåelse af licensaftaler, der lægger op til attraktive partnerskaber med eksisterende virksomheder til gavn for opfindere, erhvervsliv og samfund
4. Vejleder opfinderne i, hvordan deres idé kan optimeres i forhold til bæredygtighed
5. Fokuserer på realisering af idéer uden nødvendigheden af at etablere egen virksomhed

Ved systematisk at modne opfindelser med henblik på licensformidling tilføres danske virksomheder brugernær innovation, som de sandsynligvis ikke selv ville få ide til eller kunne udvikle. Dette inkluderer ofte løsninger på tidskrævende eller belastende arbejdsprocesser, og hvordan produkter eller processer kan innoveres med henblik på den grønne omstilling.

Statistik fra Opfinderrådgivningen viser, at danskere - uanset køn, etnicitet, alder, uddannelse og beskæftigelse - kommer med idéer med kommercielt potentiale. Og at:

- Over 60% af de indgåede licensaftaler er med SMV'er uden tidligere erfaring med licensering, herunder mange uden egne udviklingsaktiviteter
- Licensering sker på tværs af alle brancher, hvor størstedelen af aftalerne er i brancher, hvor licensering ikke er en udbredt forretningsmodel, særligt inden for sundhed og byggeri
- Danskernes ideer inden for bæredygtighed er stigende. I Q1 2024 var over 50% af de indsendte idéer relateret til et eller flere af FN's verdensmål.

3. Gennemførlighed

Opfinderrådgivningen har siden 1972 sat en ære i at rådgive private opfindere med at modne deres idéer og overdrage dem til eksisterende virksomheder igennem licensering. Ordningen adresserer et potentiale for vækst, der ikke er dækket af andre aktører i erhvervsfremmesystemet.

Opfinderrådgivningens aktiviteter er moderne, opdaterede og i takt med udviklingen af både målgruppen og omverdenen. Tilgang er brugernær og undersøgende, og opfinderne opfordres til at anvende samme tilgang til markedet, når de udvikler nye produkter. Denne tilgang er faciliteret af løbende undersøgelser af brugeroplevelse, tilfredshed og feedback på både succeser og fejltagelser. Instituttet er særligt engageret i at fremme 'grønne kompetencer' blandt de private borgere og er fuldt bevidst om udfordringerne forbundet med at udvikle bæredygtige løsninger, især når disse er komplekse og kræver en dybdegående forståelse.

Instituttets erfaring er, at mellem 1,5 - 2% af de idéer, som danske opfindere udvikler, har et kommercielt potentiale. I 2023 opnåede Instituttet 18 succesfulde kommercialiseringer baseret på mere end 1000 indledende rådgivninger med brugertilfredshed på 93%. 58 af ideerne blev videreført i udvidede rådgivninger med en brugertilfredshed på 100%.

Instituttets omfattende teknologiske og markeds-mæssige viden, sammen med et bredt netværk af over 1000 specialister, gør os i stand til at udvælge, fokusere og modne de mest lovende idéer. Disse specialister kommer yderligere i spil ved udvidede sager, hvor der er særligt behov for teknisk ekspertvurdering eller sparring. Instituttet har effektive processer for udvælgelse, rettighedsbeskyttelse, prototypefremstilling og licensformidling, hvilket sikrer et godt samspil med de virksomheder, der kan danne det kommercielle fundament for opfindelserne. Dertil kommer et godt kendskab til andre GTS-institutters ydelser, som bliver inddraget i relevante sager.

4. Centrale aktiviteter

Opfinderrådgivningen vil fortsat indebære dels en stor del eksisterende aktiviteter og dels nye fokusområder for den kommende periode.

De fortsatte aktiviteter indebærer:

Rådgivning af borgere med ideer og opfindelser og kommercialisering heraf

Instituttet vil oplyse og rådgive borgere om mulighederne for kommercialisering af deres idéer via licensformidling. Dette omfatter indledende rådgivning, der hjælper opfindere med at udvikle deres idéer, og udvidet rådgivning, der fokuserer på at bringe kommercielt perspektivrige opfindelser i mål med henblik på licensaftaler. Konkret vil dette udmønte sig i aktiviteter, rådgivning og henvisning om:

- Brugerinddragelse og idéudvikling
- Forståelse for bæredygtig produktudvikling
- Prototypeudvikling (med værkstedsadgang) og teknisk realiserbarhed
- Idébeskyttelse (IPR) og markedsvalidering
- Virksomhedskontakt og forhandling

Fremme af opfinderkultur

Instituttet forstærker dansk opfindeskultur ved at udbrede services aktivt til grupper med højt opfindelsespotentiale. Dette inkluderer praksisnære fagmiljøer (Dansk Metal, IDA m.fl.), innovationsmiljøer, samt tekniske og sundhedsfaglige studerende. Samarbejdet omfatter rådgivning, deltagelse i events og tilpasset undervisning i idéudvikling. Der vil fortsat blive afholdt landsdækkende og online events om idéudvikling.

Digital adgang til ideudvikling

Instituttet har en række digitale ressourcer, herunder en detaljeret guide til idéproces (på opfind.nu), et omfattende leksikon og video-tutorials om ideudvikling. Seneste tilføjelse er en livechat funktion, der er et direkte resultat af de løbende bestræbelser på at forbedre og udbygge platformens indhold.

Instituttet opdaterer og udvikler løbende disse værktøjer så opfinderne har relevante og opdaterede ressourcer til rådighed.

Nye fokusområder

Følgende områder vil have opmærksomhed i den nye periode, særligt med fokus på udvikling i det første år og derefter modning og erfaringsbaserede justeringer:

- **Grønne kompetencer og idéer:** Instituttet vil vejlede iderige borgere i at forstå bæredygtighed i deres ideer gennem idéudviklingsværktøjer som "design for disassembly", cirkulær økonomi, materialevalg og analyser
- **AI i opfinderpraksis:** Instituttet vil iværksætte en ny indsats, som skal give opfindere en sikker og fortløbig mulighed for at benytte AI i idéviklingen. Dette vil omfatte oprettelse af en testopstilling af AI-værktøjer, der udnytter den eksisterende viden fra opfinderleksikonet på opfind.nu.

5. Mulige samarbejdspartnere

Opfinderrådgivningens aktiviteter underbygges af stærke samarbejdsrelationer til aktører i det danske innovations- og erhvervs-fremmesystem, hvor der samarbejdes om følgende formål:

- Øge antallet af opfindere i indgangen (A)
- Samarbejde om videreudvikling og kommerialisering af idéer (B)
- Rekruttering af lovende opfindere/idéer (C)
- Opkvalificering og kapacitetsopbygning af opfindere (D)
- Fremme af opfinderkultur (E)

Opfinderrådgivningens samarbejdsrelationer er blandt andre:

- Virksomheder på tværs af brancher og sektorer med interesse for nye idéer og vækst (B)
- Erhvervshuse, klynger og kommunale erhvervsservices (A, B, E)
- Patent og Varemærkestyrelsen (A, B, E)
- Erhvervsfaglige foreninger og inkubatormiljøer (A, B, C, D, E)
- Private rådgivere/bankrådgivere (B)
- Universiteter og andre videregående uddannelsesinstitutioner (A, C, D, E)
- Fonden for Entreprenørskab (A, C, E)
- Øvrige fonde såsom Otto Bruuns Fond, Mikrolegat, Innovationsfonden (B, E)
Opfinderrådgivningens Advisory Board (B, C, E)

Nye initiativer

- Samarbejde med sundhedsfaglige uddannelser via besøg og deltagelse ved events
- Samarbejde med tekniske fagmiljøer (IDA, Dansk Metal) om fremme af opfinderkultur
- Samarbejde med danske oplysningsforbund og højskoler med fokus på produktudvikling
- Bredt samarbejde med iværksætteraktører om licensering af de produkter, som iværksættere har udviklet, men ikke formået at få kommercialiseret

Alle Opfinderrådgivningens aktiviteter trækker på Teknologisk Instituts og øvrige GTS-institutters teknologiske ekspertisecentre og virksomhedsnetværk.

ⁱ Danmarks Erhvervsfremmestyrelses strategi: Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023, Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råds årsrapport 2023: Kortlægning af innovationspolitiske instrumenter og nyere strategier for dansk innovationspolitik